

ตาม-ตอบป্রบรมวุฒิหมายเพ่งและพานิชย์ว่าด้วยหนี้

ເນື້ອທາໂຄຍ່ອ ນມວກ 1 ນັດຄວາມທົ່ວໄປ

ສ່ວນທີ 1 ໜັດຄອຂະໄວ

- ຜຸດແຕກຕ່າງກັນຮະຫວ່າງໜີ້ທີ່ມີປະໂຍບົນຕ່າງຕອນແທນ ກໍາ
ໜີ້ທີ່ໄມ່ມີປະໂຍບົນຕ່າງຕອນແທນ
- ໜີ້ຊື່ມີຜູດພ້ອງຮ້ອງບັນຄົບຄົດໄດ້ຕາມກົງໝາຍ ແຕກຕ່າງກັນ
ໜີ້ຊື່ໄມ່ມີຜູດພ້ອງຮ້ອງບັນຄົບຄົດໄດ້ຕາມກົງໝາຍ

ສ່ວນທີ 2 ບ່ອເກີດແຫ່ງໜີ້

- (1) ສັບສົງ
- (2) ຈັດກາງຈານນອກສັງ
- (3) ລາກມືຄວາໄຕ້
- (4) ລະເມີດ
- (5) ບກບັນຍຸດແຫ່ງກົງໝາຍ

ສ່ວນທີ 3 ວັດຖຸແຫ່ງໜີ້ ກລ່າວົງຄວາມໝາຍຂອງຄໍາວ່າ

- ວັດຖຸແຫ່ງໜີ້
- ວັດຖຸທີ່ປະສົງຄົ່ງແຫ່ງໜີ້
- ວັດຖຸແຫ່ງການໜ້າຮ່າງໜີ້ ທີ່ຢັ້ງອາຈແຍກອ້ອນຍາໄດ້ 3 ປະ-
ກາວ ດັ່ງນີ້
  - (1) ກຽມໝື່ງເປັນວັດຖຸໃນການໜ້າຮ່າງໜີ້ໄດ້ຮັບໄວ້ເປັນ
ປະເກດ (ນ. 195)
  - (2) ວັດຖຸໃນການໜ້າຮ່າງໜີ້ເປັນເຈີນ (ນ. 196, 197)
  - (3) ກາຣັນພຶ້ງກະຕຳເພື່ອໜ້າຮ່າງໜີ້ນີ້ມີຄາຍອ່າງ (198—
ນ. 202)

ນມວກ 2 ພລແໜ່ງໜີ້

ສ່ວນທີ 1 ພລັກເກດທີ່ທົ່ວໄປໃນການບັນຄົບໜ້າຮ່າງໜີ້

- (1) ໜີ້ດີ່ງກໍານົດໜ້າຮ່າງເນື້ອໄດ (ນ. 203)
- (2) ກາຣັນດີຂອງລູກໜີ້

- เมื่อไจจังจะดีอีกว่าลูกหนี้ตกลเป็นผู้พิดนัดแล้ว (ม. 204, 206)
  - ข้อแก้ตัวของลูกหนี้ (ม. 205)
  - ผลแห่งการพิดนัดของลูกหนี้ (ม. 215, 216, 217, 224, 225)
- (3) การพิดนัดของเจ้าหนี้
- เมื่อไจจังจะดีอีกว่าเจ้าหนี้ตกลเป็นผู้พิดนัดแล้ว (ม. 207, 210)
  - ข้อแก้ตัวของเจ้าหนี้ (ม. 211, 212)
  - ผลแห่งการที่เจ้าหนี้พิดนัด (ม. 330, 221)
- (4) การซ่อมแซมก็ลายเป็นพันวิสัย (ม. 218, 219)
- (5) ความรับผิดชอบลูกหนี้เพื่อคนที่ใช้ในการซ่อมแซม (ม. 220)
- (6) สิทธิของเจ้าหนี้ที่จะบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ (ม. 214)
- ส่วนที่ 2 การบังคับชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง (ม. 213)
- ส่วนที่ 3 การบังคับชำระหนี้โดยเรียกค่าสินใหม่ทดแทน
- หลักเกณฑ์ในการบังคับชำระหนี้โดยเรียกค่าสินใหม่ทดแทน (ม. 215)
  - หลักการกำหนดค่าสินใหม่ทดแทน (ม. 222, 223)
- ส่วนที่ 4 การใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้
- หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ (ม. 233)
  - เจ้าหนี้จะต้องปฏิบัติการอย่างไรบ้างในการใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ (ม. 233, 234, 235, 236)
  - ผลในการใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้
- ส่วนที่ 5 การเพิกถอนการฉ้อฉล
- หลักเกณฑ์ในการเพิกถอนการฉ้อฉล (ม. 237)
  - ต้องขอเพิกถอนการฉ้อฉลภายใต้หนทางความ (ม. 240)
  - ผลของการเพิกถอนการฉ้อฉล
- (ก) ผลอันมีต่อเจ้าหนี้รายอื่นของลูกหนี้ (ม. 239)
- (ข) ผลอันมีต่อบุคคลภายนอก (ม. 238)

ส่วนที่ 6 รับช่วงสิทธิ

- ความหมายของคำว่า “รับช่วงสิทธิ”
- การรับช่วงสิทธิจะเกิดมีขึ้นได้ในกรณีใดบ้าง (ม. 227, 229, 230)
- ผลของการรับช่วงสิทธิ (ม. 226 ว. 1)
- ความหมายของคำว่า “ช่วงทรัพย์” (ม. 226 ว. 2)
- การรับช่วงทรัพย์จะเกิดมี ขึ้นในกรณีใดบ้าง (ม. 228, 231, 232)

หมวด 3 โอนสิทธิเรียกร้อง

ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์ในการโอนสิทธิเรียกร้อง (ม. 303, 304)

ส่วนที่ 2 แบบของการโอนสิทธิเรียกร้อง

- (1) การโอนสิทธิเรียกร้องในหน้อันเพิงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง (ม. 306—308)
  - แบบ (ม. 306)
  - ผู้รับโอนคนใดจะมีสิทธิถือว่ากันในกรณีที่มีผู้รับโอนหลายราย (ม. 307)
  - การที่ลูกหนี้จะพึงยกข้อต่อสู้ขึ้นต่อสู้กับเจ้าหนี้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง (ม. 308)
- (2) การโอนสิทธิเรียกร้องในหน้อันเพิงต้องชำระตามเข้าสั่ง (ม. 309 ถึง ม. 313)
  - แบบ (ม. 309)
  - การยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม. 310, 311, 312, 313)

หมวด 4 ลูกหนี้และเจ้าหนี้คน

- (1) มีบุคคลหลายคนเป็นลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ ในหน้อันจะแบ่งกันชำระได้ (ม. 290)
- (2) ลูกหนี้ร่วม (ม. 291—297)
  - ลักษณะสำคัญของลูกหนี้ร่วม (ม. 291)
  - ลูกหนี้ร่วมเกิดขึ้นได้อย่างไร (ม. 297)
  - ผลของการเป็นลูกหนี้ร่วมกัน (ม. 292—296)

- ก. ผลกระทบว่างสูญหนี้ร่วมกับเจ้าหนี้
  - ผลซึ่งสูญหนี้ร่วมยอมได้รับประโยชน์ร่วมกันทุกคน (ม. 292, 293, 294)

— ผลเฉพาะตัวของสูญหนี้ร่วมกับคนใดก็ยอมเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแก่สูญหนี้คนนั้น (ม. 295)

ข. ผลกระทบว่างสูญหนี้ร่วมกันเอง (ม. 296)

(3) **เจ้าหนี้ร่วม** (ม. 298—300)

- ลักษณะสำคัญของเจ้าหนี้ร่วม (ม. 298)
- เจ้าหนี้ร่วมเกิดขึ้นได้อย่างไร
- ผลของการเป็นเจ้าหนี้ร่วมกัน
  - ก. ผลกระทบเจ้าหนี้ร่วมกับสูญหนี้ (ม. 299)
  - ข. ผลกระทบเจ้าหนี้ร่วมกันเอง (ม. 300)

(4) **มีบุคคลหลายคนเป็นสูญหนี้หรือเจ้าหนี้ในหนี้อันจะแบ่งกันช่วยไม่ได้**
(ม. 301, 302)

หมวด ๕ ความช่วยเหลือ

ส่วนที่ ๑ การช่วยเหลือ

- (1) **ผู้ช่วยเหลือ** (ม. 314)
- (2) **ผู้รับช่วยเหลือ** (ม. 315—319)
- (3) **วัตถุในการช่วยเหลือ** (ม. 320—323 และ 329)
- (4) **สถานที่ช่วยเหลือ** (ม. 324)
- (5) **ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือ** (ม. 325)
- (6) **หลักฐานแห่งการช่วยเหลือ** (ม. 326, 327)
- (7) **ลักษณะที่จะได้รับช่วยเหลือ** (ม. 328, 329)
- (8) **ผลของการขอปฏิบัติการช่วยเหลือ** (ม. 330)
- (9) **การวางแผนพยัญชี** (ม. 331—339)

ส่วนที่ ๒. การปลดหนี้ (ม. 340)

ส่วนที่ ๓. หักกฎหมาย (ม. 341—348)

ส่วนที่ ๔. แปลงหนี้ใหม่ (ม. 349—352)

ส่วนที่ ๕. หนี้เคลื่อนกลืนกัน (ม. 353)

หมวดที่ 1

หัวข้อ คือ ความผูกพันในกฎหมายระหว่างบุคคล ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ มีความชอบธรรม ที่จะบังคับอิทธิพลนั้นเรียกว่าลูกหนี้ ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ อี่างโดยย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้

สรุป

หัวข้อลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

(1)	(2)	(3)
ต้องมีเจ้าหนี้ ลูกหนี้	ต้องมีความผูกพันในกฎหมายอัน ก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่	ต้องมีวัตถุแห่งหนี้
	บ่อเกิดแห่งหนี้	
(1)	(2)	(3)
ลักษณะ	จัดการงานนอกสั่ง	ลากมิควรได้
ลักษณะ	จะเมิด	บทบัญญัติแห่ง ก.ນ.

ข้อแตกต่างระหว่าง

วัตถุแห่งหนี้	วัตถุที่ประสงค์แห่งหนี้	วัตถุแห่งการชำระหนี้
หมายถึงข้อกำหนดที่ลูกหนี้ จะต้องปฏิบัติในการชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ ข้อกำหนดนี้อาจจำแนกได้ 3 ประการคือ การกระทำ กระเว้นกระทำ และการโอนกรรมสิทธิ์ส่งมอบทรัพย์สิน	หมายถึงบริษัทชื่อนี้ที่เจ้าหนี้ จะได้รับจากการปฏิบัติการชำระหนี้ของลูกหนี้ ซึ่งประโยชน์นี้ไม่มีขอบเขตจำกัด และอาจกล่าวได้ว่า วัตถุที่ประสงค์แห่งหนี้เป็นบัญญัติในการก่อให้เกิดหนี้	หมายถึงทรัพย์ที่ใช้ในการชำระหนี้ ซึ่งอาจแยกอธิบายเป็น 3 หัวข้อ ได้ดังนี้ (1) ทรัพย์ที่ได้ระบุไว้เป็นประเภท (ม. 195) (2) ทรัพย์ที่ได้ระบุไว้เป็นเงิน (ม. 196, 197) (3) การกระทำเพื่อการชำระหนี้เป็นหลายอย่าง (ม. 198, 199, 200, 201, 202)

หมวดที่ 2

ผลแห่งแนว แยกอีบ้ายเป็น 6 ส่วน

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
หลักเกณฑ์ การบังคับชำระหนี้ การบังคับชำระ การใช้สิทธิเรียก หัวไปใน โดยเฉพาะเจาะจง หนี้โดยเรียกค่า ร้องขอสูญหนี้ การเพิกถอน การรับซื้อสิทธิ์ การบังคับ (ม. 213) สินใหม่ทดแทน (ม. 233-234, ชำระหนี้ (ม. 215, 222, 235, 236) (ม. 237, 238, 228, 229, (ม. 239, 240,) 230, 231, (232)					

หลักเกณฑ์ที่ห้ามในการบังคับชำระหนี้ 6 ส่วน

การถึงกำหนด ชำระหนี้ (ม. 203)	การผิดนัด ของลูกหนี้ (ม. 204-206, 215-217, 224,225)	การผิดนัดของเจ้าหนี้ (ม. 207-212, 330)	ความรับผิดชอบ ลูกหนี้เพื่อคนที่ให้ ในการชำระหนี้ (ม. 220)	สิทธิของเจ้าหนี้ ที่จะบังคับชำระ หนี้จากทรัพย์สิน ของลูกหนี้ (ม. 214)

ข้อควรสังเกต การถึงกำหนดชำระหนี้ 6 ส่วน

- ถ้าได้กำหนดการชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปีก่อน หนี้ถึงกำหนดชำระตามวันแห่งปีก่อน
- ถ้าไม่ได้กำหนดการชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปีก่อน แค่พอจะอนุญาตจากพุทธิการณ์ทั้งปวงได้แล้ว หนี้ถึงกำหนดชำระเมื่อพุทธิการณ์เหล่านั้นเสร็จสันลง.
- ถ้าไม่ได้กำหนดการชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปีก่อน และไม่อาจอนามาจากพุทธิการณ์ทั้งปวงได้ว่าหนี้ถึงกำหนดชำระเมื่อใดแล้ว ถือว่าหนี้ถึงกำหนดชำระโดยอัตโนมัติ

การผิดนัดของลูกหนี้

ลูกหนี้ผิดนัดเมื่อไร
(ม. 204, 206)

ข้อแก้ตัวของลูกหนี้ว่าตนยังไม่ผิดนัด
(ม. 205)

ผลของการที่ลูกหนี้ผิดนัด
(ม. 215—217, 224, 225)

การผิดนัดของเจ้าหนี้

เจ้าหนี้ผิดนัดเมื่อไร
(ม. 207, 210)

ข้อแก้ตัวของเจ้าหนี้ว่าตนยังไม่ผิดนัด
(ม. 211, 212)

ผลของการที่เจ้าหนี้ผิดนัด
(ม. 330, 221)

การชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย โดยสรุป

(ม. 218)

(ม. 219)

ถ้าการชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย เพราะ พฤติกรรมซึ่งลูกหนี้ต้องรับผิดชอบแล้ว ลูกหนี้ จะต้องใช้ค่าสินใหม่ทดแทนให้แก่เจ้าหนี้

ถ้าการชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย เพราะ พฤติกรรมซึ่งเกิดรื้นภายในหลังที่ได้ก่อหนี้และ ซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบแล้ว ลูกหนี้ อนุญาตพ้นจากการชำระหนี้

ความรับผิดชอบของลูกหนี้เพื่อบุคคลที่ลูกหนี้ใช้ในการชำระหนี้ (ม. 220)

หลัก

ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบในความผิดของตัวแทน แห่งคนกับบุคคลที่ตนใช้ในการชำระหนี้นั้น โดยขนาดเสมอ กับว่าเป็นความผิดของตนเอง

ข้อยกเว้น

ลูกหนี้อาจจะทำความตกลงกับเจ้าหนี้ไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นมิให้คนต้องรับผิดชอบอีกด้วยหรือ ความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของตัวแทน หรือของบุคคลที่ลูกหนี้ใช้ในการชำระหนี้ได้

(อธิบาย) เรื่อง :— การบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ (ม. 214)

บรรดากรองทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ยอมเป็นประกัน	จนถึงเชิงหมายถึงเจ้าหนี้ กองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมด	หลักประกัน ม. 214 เป็น เหล็กประกันที่ไม่มีน้ำใจ	ภายใต้บังคับ ม. 733 เจ้าหนี้ผู้รับจำนำจะ
การชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ กองทรัพย์สิน ดังกล่าวอาจเป็น	จนไม่มีอะไรเหลือติดตัว ไม่ แต่ถ้าพิจารณาว่า 1) เป็นเจ้าหนี้ตามคำ	เพราลูกหนี้ยังมีสิทธิ์ จ่ายหนี้จ่ายโอนหรือก่อให้เกิดภาระติดพันแก่ ทรัพย์สินของคนได้และ	อาชัย ม. 214 ยึดทรัพย์สินอย่างอื่นของลูกหนี้ เพื่อเอามาชำระหนี้ที่ยังขาดอยู่นั้นไม่ได้ เว้น
1) ทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่แล้วขณะ ก่อหนี้	พิพากษาอยู่เท่าใด ก็มี สิทธิ์จะยึดทรัพย์สิน ของลูกหนี้เพียงเท่าที่จะ ของลูกหนี้ทุกคนมีสิทธิจะ ได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สิน ของลูกหนี้โดยเสมอภาค กัน กม. จึงกำหนดให้มีหลักประกันพิเศษ	เจ้าหนี้ทุกคนมีสิทธิจะ ได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สิน ของลูกหนี้และเจ้าหนี้ผู้รับจำนำจะได้ตกลงกัน ไว้เป็นพิเศษว่า ถ้าผู้รับจำนำของบังคับชำระหนี้ จากรหัสทรัพย์สินที่จ่านของ ลูกหนี้ได้	
2) อาจได้มาในอนาคต	พอชำระหนี้ของคนเท่า นั้น (วิพ. ม. 284)	ภาคกัน กม. จึงกำหนดให้มีหลักประกันพิเศษ	รับจำนำของบังคับชำระหนี้ จากรหัสทรัพย์สินที่จ่านของ ลูกหนี้ได้
3) เป็นสิทธิที่สามารถ เป็นวิภาคเงินได้	2) ทรัพย์สินของลูกหนี้ บางอย่างมี กม. ยกเว้น นี้ให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้ได้ด้วย (วิพ. ม. 285, 286)	เช่น จ่านของ จำนำ	ได้ไม่พอเงินยังขาดอยู่ เท่าได้ให้ผู้รับจำนำของนี้ สิทธิ์ยึดทรัพย์สินอื่นของ ลูกหนี้ได้

การบังคับชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง (ม. 213)

การบังคับชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง
จะกระทำได้ต่อเมื่อ

- 1) สภาพแห่งหนี้เบ็ดท่องให้บังคับได้
- 2) การชำระหนี้เข่นว่านั้นยังอยู่ในวิสัย
ที่จะกระทำได้ (ยังไม่พ้นวิสัย)

วิธีการบังคับชำระหนี้อย่างอื่นเนื่องจาก
แห่งนี้ไม่เปิดช่องให้เจ้าหนี้บังคับ
ชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจงได้

ถ้าวัตถุแห่งหนี้เป็นอันให้
กระทำการ เจ้าหนี้จะ
ร้องขอต่อศาลให้สั่งบังคับ
ให้บุคคลภายนอกกระทำการ
การอันนั้น โดยให้ลูกหนี้
ออกค่าใช้จ่ายให้ก็ได้.

ถ้าวัตถุแห่งหนี้เป็นอันให้ลูก
หนี้กระทำการนิติกรรม เจ้าหนี้
จะร้องขอให้ศาลมั่งให้ต่ออา
ค่าพิพากษาของศาลแสดง
เจตนาของลูกหนี้ก็ได้

ถ้าวัตถุแห่งหนี้เป็นอันให้
งดเว้นการอันใด เจ้าหนี้
จะเรียกให้รื้อถอนการที่ได้
กระทำการแล้วนั้น โดยให้
ลูกหนี้เสียค่าใช้จ่ายและให้
จัดการอันควรเพื่อกาลภาย
หน้าด้วยก็ได้

ม. 213 wennes ท้าย บัญญัติว่า “บทบัญญัติในวรรคทั้งหลายที่กล่าวมา ก่อนนี้ หากกระทำการทั้งถึง
สิทธิของเจ้าหนี้ ที่จะเรียกเอาค่าเสียหายไป”

กาวบังคับชาระหนี้โดยเรียกค่าสินใหม่ทดแทน (ม. 215)

เจ้าหนี้จะมีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ชาระหนี้ โดยเรียกเบ็นค่าสินใหม่ทดแทนจะต้องประกอนด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้ (1) ลูกหนี้ไม่ชาระหนี้ให้ลูกต้องตรงกับความประสงค์อันแท้จริงแห่งนุสหมาย (2) เจ้าหนี้ต้องได้รับความเสียหายอันเกิดจากการไม่ชาระหนี้นั้น (3) การที่ลูกหนี้ไม่ชาระหนี้นั้นเป็นเพราะความผิดของลูกหนี้หรือเป็นเพราะพฤติการณ์ที่ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบ	การกำหนดค่าสินใหม่ทดแทนตาม ม. 215 มีหลักสำคัญดังนี้ :

(ม. 222 ว. 1)	(ม. 222 ว. 2)	(ม. 223)
การเรียกค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติยอมเกิดมีขันอันเนื่องจากภาระไม่ชาระหนี้ (หมายถึงการเรียกค่าสินใหม่ทดแทน เพื่อชดใช้ความเสียหายอันเป็นผลโดยตรงจากการไม่ชาระของลูกหนี้)	เจ้าหนี้จะเรียกค่าสินใหม่ทดแทนได้แม้กระหึ่งเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พุทธิกรรมที่เกี่ยวข้องได้คาดเห็น หรือควรจะได้คาดเห็นถึงพฤติการณ์เช่นว่าันี่ส่วนหน้าก่อนแล้ว.	เงินกรณีที่เจ้าหนี้หรือผู้เสียหายมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายด้วย ฉะนั้น การเรียกค่าสินใหม่ทดแทนความเสียหายจากลูกหนี้ จึงต้องพิจารณาด้วยว่า ความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่ออิ่งหย่อนกว่ากันเพียงใด.

กฎหมายให้เจ้าหนี้มีสิทธิควบคุมกองทรัพย์สินของลูกหนี้ไทย

การใช้สิทธิเรียกวังของลูกหนี้
(น. 233, 234, 235, 236)

การเพิกถอนการฉ้อจด
(น. 237, 238, 239, 240)

การใช้สิทธิเรียกวังของลูกหนี้

หลักเกณฑ์

การใช้สิทธิ

ผล

(U. 233)

(1) ลูกหนี้ท้องซักซื่น หรือเพิกเฉยไม่ใช้สิทธิเรียกวัง
การที่ลูกหนี้ซักซื่นหรือ เพิกเฉยเป็นเหตุให้ เจ้าหนี้เสียประโยชน์

(2) การที่ลูกหนี้ซักซื่นหรือ เพิกเฉยเป็นเหตุให้ เจ้าหนี้เสียประโยชน์

(3) สิทธิเรียกวังที่เจ้าหนี้ ระบุไว้แทนลูกหนี้ท้อง ไม่ใช้สิทธิเรียกวัง ลูกหนี้ไทยแท้

(1) การส่วนตัวของลูกหนี้ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ของลูกหนี้

(2) สิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ บางอย่าง มีลักษณะเป็นการส่วนตัว ของลูกหนี้ไทยแท้

เมื่อเจ้าหนี้ได้ทรัพย์สิน回来 ที่ยืม จะถือว่าเป็นทรัพย์สิน ของลูกหนี้ซึ่งเจ้าหนี้มีสิทธิของ เด็ดขาด เว้นแต่หนี้ของเจ้าหนี้ผู้ เป็นโจทก์ ถึงกำหนดชำระแล้ว เงินที่จำเป็นจะต้องชำระก่อนเจ้าหนี้ผู้ เป็นโจทก์ ย้อน回去เป็นของเจ้าหนี้ ผู้เดือนโจทก์

ข้อจำกัด

วิธีการปฏิบัติ

ไม่จำกัดว่าจะค้องบัน ใจเจ้าหนี้สามารถ หรือเจ้าหนี้มี หนี้กับเจ้าหนี้ ก็ออก ยื่นฟ้องมีสิทธิเรียกวังเพื่อบังคับ กันสิทธิของกันในหนี้นี้ได้

สิทธิเรียกวังของลูกหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ไว้แทนนี้อาจมีอยู่ก่อน สิทธิของเจ้าหนี้ หรืออาจมีขึ้น ภายหลังสิทธิของเจ้าหนี้ได้

เจ้าหนี้อาจใช้สิทธิของ ลูกหนี้ได้แม้สิทธิของเจ้าหนี้ จะยังไม่ถึงกำหนดที่จะเรียก ร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกวังของลูกหนี้ ให้ในนามของตนเองและเป็นผู้พึงพอใจ

(น. 234)

(น. 235)

(U. 236)

การเพิกถอนการฉ้อฉล

การฉ้อฉล หมายถึง นิติกรรมใด ๆ อันลูกหนี้กระทำการหักห้ามอยู่ว่าจะเป็นทางให้เจ้าหนี้ เสียเบริญบ

แม้จะเป็นนิติกรรมอันเกิดจากการฉ้อฉล แต่การที่เจ้าหนี้จะเพิกถอนได้หรือไม่ ต้อง พิจารณาดังต่อไปนี้

1) ถ้าเป็นกรณีที่ทำโดยเส้นทาง ลูกหนี้เป็นผู้รู้ฝ่ายเดียว ว่ามีนิติกรรมนั้นเกิดจากการฉ้อฉล เจ้าหนี้ขอเพิกถอนนิติกรรมนั้นได้ ผู้ได้ลากองออก (คือ ผู้ท่านนิติกรรมกับลูกหนี้) ไม่จำเป็นจะต้องรู้ด้วย

2) ถ้าเป็นกรณีที่มิได้ทำโดยเส้นทาง (มิค่าตอบแทน) ลูกหนี้เป็นผู้รู้ฝ่ายเดียวไม่พอที่เจ้าหนี้ จะเพิกถอนการฉ้อฉลได้ ผู้ได้ลากองออกจะต้องรู้ด้วยในขณะที่ตนทำงานนิติกรรมว่า การกระทำการของลูกหนี้ เป็นการฉ้อฉลเจ้าหนี้

สรุป ผู้ได้ลากองออกจะไม่ถูกเพิกถอนนิติกรรมอันเป็นการฉ้อฉล ถ้า

- (1) ผู้ได้ลากองออกสุจริต (ไม่รู้ถึงการฉ้อฉลของลูกหนี้) และ
- (2) ผู้ได้ลากองออกเสียค่าตอบแทน (ไม่ใช้มาโดยเส้นทาง)

แต่ถ้าเป็นการกระทำโดยเส้นทางแล้ว แม้ผู้ได้ลากองออกสุจริต ก็สามารถขอเพิกถอน นิติกรรมอันเป็นการฉ้อฉลนั้นได้

วิธีการที่เจ้าหนี้จะต้องปฏิบัติ

- (1) จะต้องเสนอต่อศาลโดยทำเป็นคำฟ้อง
- (2) เจ้าหนี้จะพ้องลูกหนี้และผู้ได้ลากองออกเป็นจำเลยในคดีเดียวกัน หรือจะพ้องผู้ได้ลากองออกโดยไม่ พ้องลูกหนี้เป็นจำเลยด้วยก็ได้
- (3) เจ้าหนี้จะต้องพ้องเสียงภาษาในกำหนดอายุความตามที่บัญญัติไว้ใน ม. 240

ผลของการเพิกถอนการฉ้อฉล

- (1) เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมอันเป็นการฉ้อฉลแล้ว ผลเท่ากับว่ามีนิติกรรมนั้นมิได้ ทำขึ้นโดย ทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้โอนหรือจะนำไปยังบุคคลภายนอกย่อนกับคืนมาเป็นของลูกหนี้ ตามเดิม (ม. 235)
- (2) เจ้าหนี้อันมีสิทธิจะยึดหรือขอเลี้ยงทรัพย์สินนั้นได้
- (3) การเพิกถอนนี้ย้อนไม่อาจกระทบกระซิ่งถึงสิทธิของบุคคลภายนอก อันได้ทรัพย์มาโดยสุจริต ก่อนเรื่นพ้องคดีขอเพิกถอนการฉ้อฉล และต้องได้ทรัพย์มาโดยเสียค่าตอบแทน (ไม่ใช่เป็นการ ได้มาโดยเส้นทาง) ด้วย (ม. 238)

การรับช่วงสิทธิ์ (ม. 226 3. I, 227, 229, 230)

ความหมาย และ ลักษณะสำคัญ

การรับช่วงสิทธิ์คือ การที่บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่เจ้าหนี้อยู่แต่เดินเข้ามาสรวณสิทธิ์ทั้งหลาย บรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยมูลหนี้ ด้วยอันใจแห่ง กม. และยอมสำเร็จประโยชน์แก่ลูกหนี้ที่ได้ใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่เจ้าหนี้แล้วอย่างหนึ่ง และแก่บุคคลที่ได้ใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้ไปอีกอย่างหนึ่ง

จะเกิดการรับช่วงสิทธิ์ได้ดังนี้

สรุป ลักษณะสำคัญ 3 ประการ

(1)

(2)

(3)

เกิดขึ้นด้วยอันใจแห่งกฎหมาย
หาก็ยิ่งกับสัญญาหรือข้อตกลง
ของคู่กรณีไม่

จะเกิดมีการรับช่วงสิทธิ์ขึ้น
จะต้องเป็นการณ์ที่ กม.
บัญญติไว้โดยเฉพาะ ซึ่งได้
แก่บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย
อย่างใดอย่างหนึ่งตาม ม.
227, 229 และ 230

บุคคลผู้เข้ารับช่วงสิทธิ์ ย่อม
เข้าสรวณสิทธิ์ทั้งหลายของ
เจ้าหนี้เดิม และขอบที่จะใช้
สิทธิ์ทั้งหลายบรรดาเจ้าหนี้
เดิมมีอยู่โดยมูลหนี้ รวมทั้ง
ประกันแห่งหนึ่นนี้ได้ในนาม
ของตนเอง

ม. 227

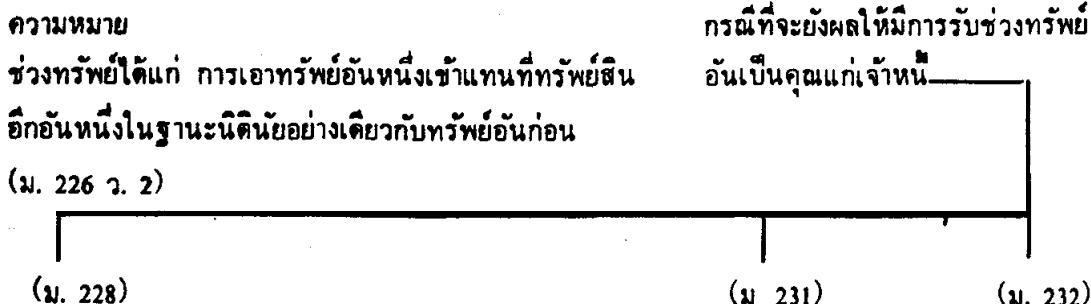
ม. 229 (1)

ม. 229 (2)

ส. 229 (3)

II. 230

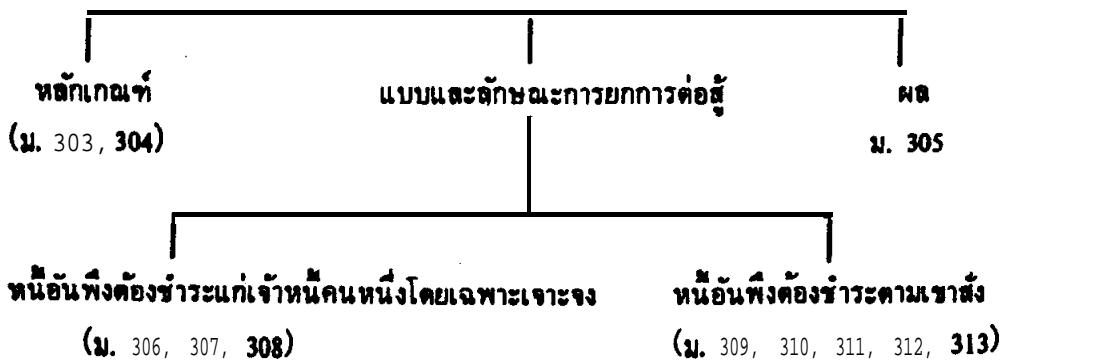
การรับซ่อมทรัพย์ (ม. 226 3, 2, 228, 231, 232)

๑. 1 ถ้าพฤติการณ์ซึ่งทำให้การซ่อมทรัพย์เป็นพ้นวิสัยเป็นผลให้
 ๑) ลูกหนี้ได้มาซึ่งของแทนก็ต้องห้าม หรือ
 ๒) ได้สิทธิ์เรียกร้องค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อทรัพย์อันพึงได้
 แก่คนก็ต้องห้าม ว่าเจ้าหนี้จะเรียก
 ก) ให้ส่งมอบของแทนที่ (ลูกหนี้) ได้รับไว้ หรือ
 ข) เข้าเรียกเอาค่าสินใหม่ทดแทน (จากคนภายนอก)
 เสียเงินก็ได้
๑. 2 ถ้าเจ้าหนี้มีสิทธิ์เรียกร้องค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อการไม่ซ่อมทรัพย์ และถ้าใช้สิทธินั้นดังระบุใน
 วรรคดังนี้ (หมายถึงใช้สิทธิ์ตาม ก. หรือ ข. แล้ว) ใช้ร้องค่าสินใหม่ทดแทนอันพึงได้แก่เจ้าหนี้
 ย่อมจัดจ้านวนลงเพียงเสมอราคานะของแทน (= ค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อการไม่ซ่อมทรัพย์—
 ราคางาน) ซึ่งลูกหนี้ได้รับไว้ หรือจ้านวนค่าสินใหม่ทดแทนที่ลูกหนี้จะเรียกร้องได้นั้น
 (= ค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อการไม่ซ่อมทรัพย์—ค่าสินใหม่ทดแทนที่ลูกหนี้จะเรียกร้องได้)

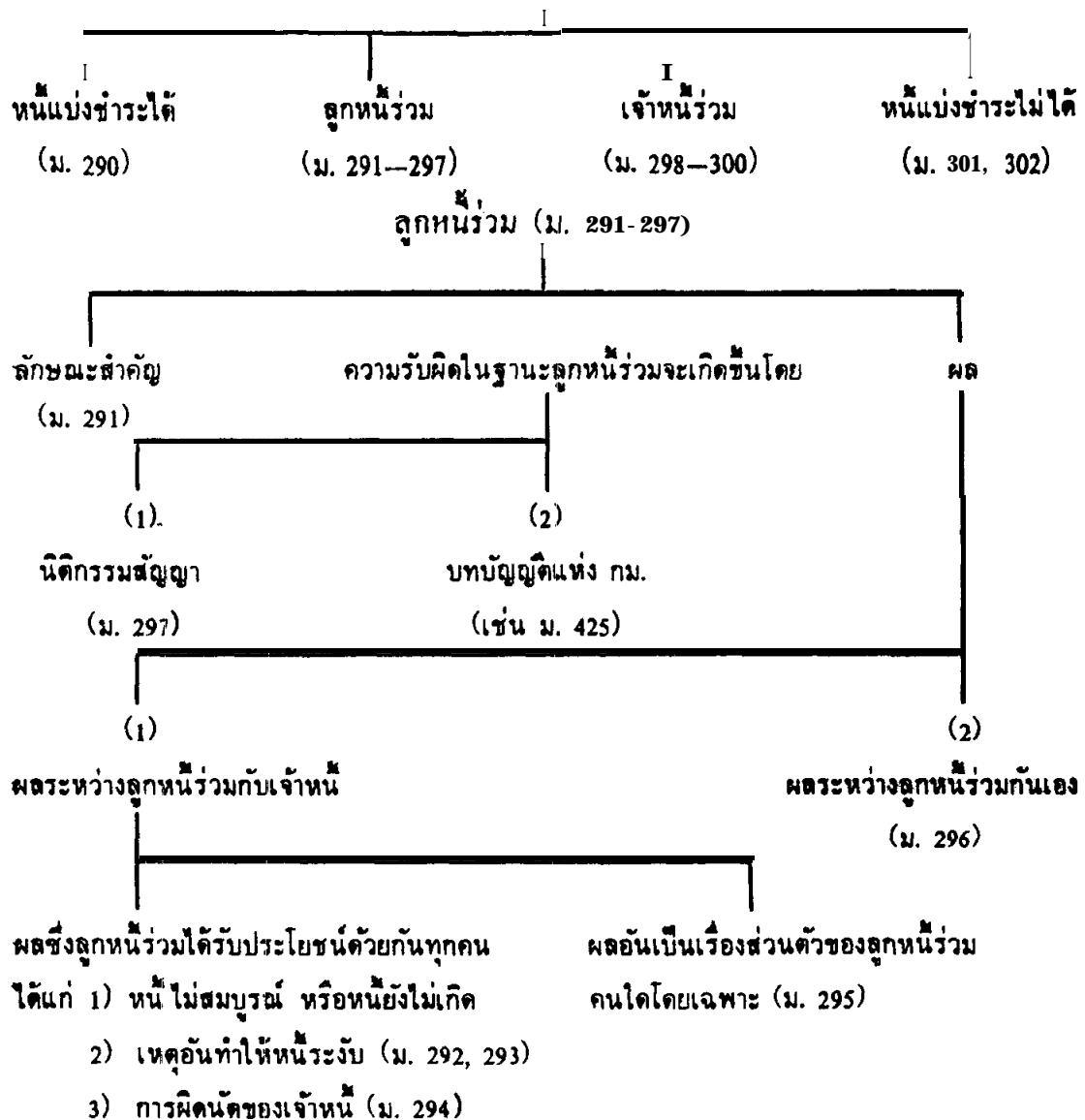
หมวดที่ ๓

การโอนสิทธิ์เรียกร้อง (ม. 303—313)

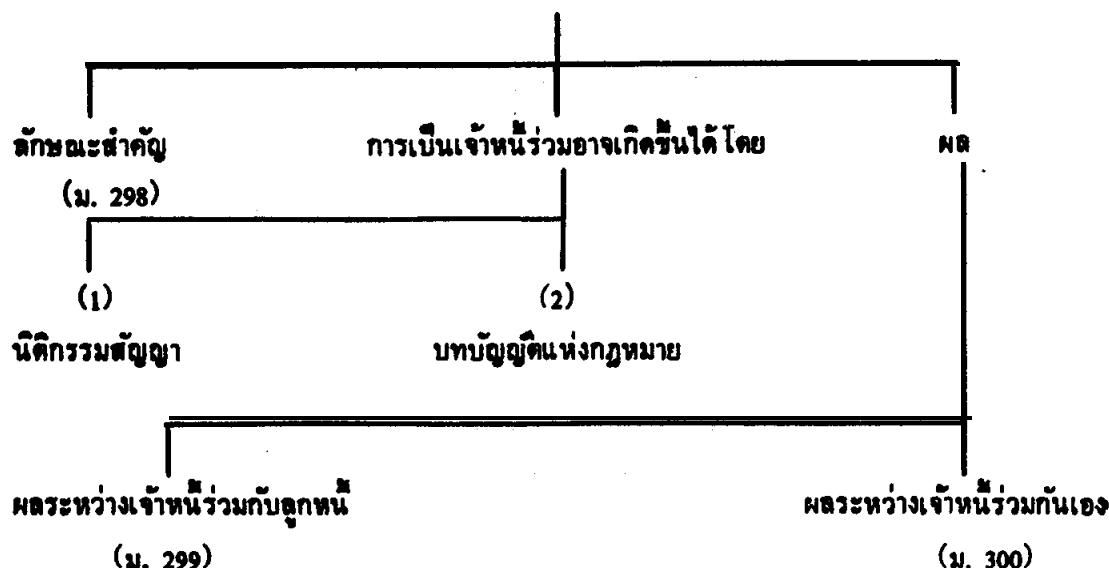

หมวดที่ 4

ลูกหนี้ และ เจ้าหนี้ หลาຍคน (ม. 290—302)

เจ้าหนร่วม (ม. 298—300)

หนอนจะแบ่งกันช่วงไม่ได้ (ม. 301, 302)

ถ้ามีบุคคลหลายคนเป็นสูกหนี้ในหน้อนจะแบ่งกันช่วงไม่ได้แล้ว บุคคลเหล่านั้นต้องรับผิดชอบย่างสูกหนี้ร่วมกัน (ม. 301)	ในการผูกพันบุคคลหลายคนเป็นเจ้าหนี้ (โดยมิได้เป็นเจ้าหนร่วมกัน) และหนี้นั้นเป็นการอันจะแบ่งช่วงไม่ได้ ไม่ถือว่าบุคคลหลายคนนั้นเป็นเจ้าหนร่วมกัน (ม. 302)

หนอนจะแบ่งกันช่วงไม่ได้ทั้งสองกรณีโดย

- 1) สภาพแห่งทรัพย์นั้นเอง เช่น ช้าง ม้า
- 2) โภคสมบัติแห่งกฎหมาย เช่น หุ้น (ม. 1118)
- 3) โภคสมบัติของคู่กรรม เช่นให้สร้างบ้านโดยไม่ได้แบ่งกันว่า ให้คนไหนสร้างตอนใดโดยเฉพาะ

អងគក់ ៥

ការមនុស្ស

I	ការទាំងបំបាត់	I	តម្លៃទិន្នន័យ	I	តម្លៃទិន្នន័យ	I	តម្លៃទិន្នន័យ	I	តម្លៃទិន្នន័យ
(1)	ជូនទាំងបំបាត់ (អ. 314)	(ម. 340)	ជូនទិន្នន័យ (អ. 341—348)	(ម. 349—352)	(អ. 349—352)	(ម. 353)			
(2)	ជូនទាំងបំបាត់ (អ. 315—319)								
(3)	វគ្គុនការទាំងបំបាត់ (អ. 320—323 និង 329)								
(4)	សភាពទាំងបំបាត់ (អ. 324)								
(5)	គោលការណ៍ទាំងបំបាត់ (អ. 325)								
(6)	អតិថិជននៃការទាំងបំបាត់ (អ. 326, 327)								
(7)	សំគាល់ទាំងបំបាត់ដើម្បីបានទិន្នន័យ (អ. 328, 329)								
(8)	ធម្មនៃការប្រើប្រាស់ការទាំងបំបាត់ (អ. 330)								
(9)	ការរាយការពិនិត្យ (អ. 331, 339)								